

**UCHWAŁA NR XXXIII/289/20
RADY MIEJSKIEJ W KORONOWIE**

z dnia 23 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Koronowo na lata 2021 – 2026”

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r., poz.713 tj. ze zm.) oraz art 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r, poz. 218 tj. ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021 – 2026”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koronowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Koronowie

**Katarzyna Brygida Szulta -
Romaniuk**

Załącznik nr 1
Do Uchwały Nr XXXIII/289/20
Rady Miejskiej w Koronowie
z dnia 23 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE KORONOWO
NA LATA 2021 - 2026**

KORONOWO 2020

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy prawne	9
III.	Diagnoza lokalna zjawiska przemocy na terenie Gminy Koronowo	10
IV.	Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2017 – 2020	23
V.	Analiza ankiety dotyczącej stanu wiedzy społeczności lokalnej Gminy Koronowo na temat zjawiska przemocy domowej oraz stanu tego zjawiska na terenie Gminy Koronowo prowadzonych w latach 2017 – 2019	25
VI.	Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Koronowo	36
VII.	Zasoby Gminy Koronowo	37
VIII.	Postanowienia ogólne	39
IX.	Cele Programu	39
X.	Finansowanie programu	46
XI.	Monitoring i ewaluacja	46
XII.	Aneks	47

I WSTĘP

Problem przemocy w rodzinie jest jednym z problemów, z jakimi boryka się współczesne społeczeństwo. Przemoc aktualnie rozpatrywana jest w kategoriach uniwersalnych. Po wprowadzeniu zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nastąpiła zmiana świadomości społeczeństwa co do zjawiska przemocy, jej rozmiarów oraz przyczyn. Jako jedną z przyczyn sprzyjających stosowaniu przemocy domowej wskazuje się normy społeczne i kulturowe, wynikające ze społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy. Kolejną przyczyną, u podłoża której leży przemoc jest dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Zazwyczaj dzieci, które w dzieciństwie doświadczały przemocy, bądź były jej świadkami, w dorosłym życiu również stosują przemoc wobec członków rodziny. Niewątpliwie występowanie w rodzinie przemocy związane jest z nałogami czy używkami, w znacznym stopniu dotyczą alkoholizmu w rodzinie, zażywania narkotyków czy środków odurzających i łączą się z problemem współzależnienia ofiary od sprawcy.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację.

Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Celem przemocy jest zatem wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia zarówno fizycznego jak i psychicznego oraz poniżenie.

Na potrzeby Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021-2026, przy definiowaniu przemocy domowej, zwraca się uwagę na najbardziej charakterystyczne jej wyznaczniki z punktu widzenia polityki społecznej. W świetle przepisu art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 218 ze zm.) przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 cyt. ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Warto zaznaczyć, że przemoc w rodzinie stanowi zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, jedna zatem ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Często przemoc utożsamiana jest z agresją, jednakże w agresji występuje równowaga sił. Osoba stosująca przemoc jest świadoma skutków jakie niesie za sobą jej stosowanie.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że jest:

- intencjonalna. Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i całkowite podporządkowanie ofiary;
- siły są nierównomierne. W relacji ofiara – sprawca jedna ze stron ma przewagę nad drugą, przy czym zawsze ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy;
- narusza prawa i dobra osobiste. Sprawca wykorzystuje przewagę siły, przy tym narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do netykalności fizycznej, godności, szacunku, itp.);
- powoduje cierpienie i ból. Sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody. Ofiara doświadczając ból i cierpienie ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Warto pamiętać, że sytuacja ofiary musi być zawsze rozpatrywana indywidualnie a uwikłanie w przemoc bądź pozostawanie bierną w sytuacji zagrożenia przemocą związane jest z psychologicznymi aspektami przemocy. Osoba taka może często się wycofywać, zmieniać zdanie, czasem nawet bronić sprawcę i usprawiedliwiać jego zachowania. W celu rozładowania napięcia w rodzinie może również świadomie prowokować do zachowań przemocowych.

W literaturze rozróżnia się 4 rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną oraz ekonomiczną.

Przemoc fizyczna - zgodnie z formularzem niebieska karta cz. A może polegać na: popychaniu, uderzaniu, wykręcaniu rąk, duszeniu, kopaniu czy spoliczkowaniu. Do objawów przemocy fizycznej można także zakwalifikować np.: ciągnięcie/wyrywanie włosów, rzucanie czy uderzanie przedmiotami, przypalanie, przewracanie na podłogę, oblewanie substancjami żrącymi. Ofiara w tym przypadku może posiadać zasinienia, zadrapania, krwawienia, ślady po oparzeniach, wyrywane paznokcie, połamane kończyny, opuchliznę, itp. Osoby doznające tej formy przemocy mogą uzyskać bezpłatne zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Zaświadczenie takie można uzyskać od lekarza rodzinnego.

Przemoc psychiczna – często nazywana emocjonalną, przyjęło się, że jest bardzo trudna do udowodnienia. Rozróżnia się następujące formy tej przemocy: izolację, wyzwiska,

ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów (stosownie izolacji społecznej), krytykowanie, poniżanie, demoralizację oraz ciągle niepokojenie. O stosowaniu przemocy psychicznej mówimy również w przypadku wyśmiewania poglądów życiowych, zwłaszcza religijnych, narzucania własnych wartości i przekonań, zabraniać spożywania posiłków czy ograniczania snu (złośliwego wybudzania) lub wypoczynku. Zdarza się w przypadku stosowania tej formy przemocy, że sprawca wmawia ofierze występowanie u niej choroby psychicznej. Wśród stosowanych gróźb karalnych najczęściej występującą jest groźba pozbawienia życia, zdrowia czy też podpalenia ofiary lub spalenia mienia, szantaż. W literaturze spotyka się też przypadki groźenia dokonaniem samobójstwa, wyrządzeniem krzywdy osobie najbliższej ofierze, np. dziecku. Przemoc psychiczna to sytuacja, w której sprawca sprawuje psychologiczną kontrolę nad ofiarą. Sprawca przemocy psychicznej stara się przy tym doprowadzić do pełnej izolacji społecznej swojej ofiary, często ogranicza jej kontakty z sąsiadami, współpracownikami, znajomymi czy członkami rodzin. Zdarza się, że ofiara pozbawiona jest telefonu lub rozmowy odbywają się tylko w obecności sprawcy i są przez niego kontrolowane.

Przemoc seksualna – rozumiana jest jako wymuszanie pożycia seksualnego, zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych, w tym: wymuszanie nieakceptowanych przez ofiarę pieszczot czy praktyk seksualnych, w tym seksu z osobami trzecimi czy dokonanie gwałtu a także kazirodztwo oraz pedofili, co za tym idzie przemoc ta może występować zarówno wobec dzieci jak i osób dorosłych, współmałżonka.

Przemoc ekonomiczna – ta forma przemocy nie zawiera w sobie tylko rozporządzania i kontrolowania przez sprawcę majątkiem rodziny, ale także zmuszanie do zaciągania kredytów, spłacania długów a także uniemożliwianie podjęcia zatrudnienia. Podporządkowanie materialne sprawie, że ofiary czują się uzależnione od sprawcy, nie mają mocy sprawczej w dysponowaniu wspólnym majątkiem, obawiają się wydawać środki finansowe bez zgody sprawcy. Literatura podaje następujące symptomy przemocy ekonomicznej: pozbawienie środków do życia, okradanie rodziny (często przywłaszczanie sobie własności innych osób, w tym pieniędzy), ograniczanie dostępu do pieniędzy, wydzielanie środków finansowych, kontrolowanie wydatków, przekupywanie dzieci prezentami, obniżanie wartości zarabianych pieniędzy. Przemoc ta dotyczy zarówno osób biernych zawodowo jak i aktywnych, którzy posiadają własne zasoby finansowe, które mogą być rekwirowane przez sprawcę.

W celu zrozumienia zjawiska przemocy warto poznać cykle przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała

cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- faza narastającego napięcia: charakteryzuje ją pojawienie się co raz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny narastający wzrost napięcia w związku. Partner staje się bardziej drażliwy, łatwo jest go wyprowadzić z równowagi, wyczuwalne jest jego napięcie i poirytowanie, często swoje emocje wyładowuje na partnerce: może ją poniżać, krytykować. W tej fazie partner może więcej pić alkoholu, przyjmować narkotyki lub inne substancje odurzające. Partnerka najczęściej za wszelką cenę stara się opanować sytuację. Zaczyna przeproszać partnera za swoje zachowanie, uspokajać go, wywiązywać się z wielką starannością ze swoich obowiązków i zachcianek partnera. Pojawia się usprawiedliwianie jego zachowania ze strony partnerki. Ciągłe zastanawia się ona co jeszcze może zrobić, aby tylko nie doszło do wybuchu agresji, skrzywdzenie jej i dzieci. Tłumaczy sobie powody, przez które partner jest nerwowy, poirytowany czynnikami zewnętrznymi: miał generalnie zły dzień, to przez alkohol, miał ciężki dzień w pracy. Zdarza się, że u niektórych kobiet w tej fazie pojawia się wiele dolegliwości psychosomatycznych (brak wyjaśnienia fizycznej przyczyny dolegliwości, w których tłem przypadłości są problemy psychologiczne) takich jak ból żołądka, głowy, bezsenność, zaburzenia w rytmie oddychania, ból w klatce piersiowej, utrata apetytu. Inne stają się apatyczne, przygnębione lub odwrotnie bardzo nerwowe, spięte, niespokojne. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia. Czasem zdarza się, że kobiety wywołują same w pewnym momencie kłótnie po to, żeby "mieć to wszystko już za sobą" i odczuć swego rodzaju ulgę.

- faza ostrej przemocy - sprawca nie wytrzymuje napięcia. Całkowicie traci nad sobą kontrolę, wpada w szal – bije, wyzywa, krzyczy, gwałci, dusi, kopie. Nie zważa na skutki swoich czynów. Wybuchy gniewu mogą wywołać drobiazgi. Osoba doznająca przemocy stara się zrobić wszystko, żeby uspokoić partnera i ochronić siebie. Jednak bez względu na to, co robi: przeprosza, stara się uspokoić partnera, być miłą, uprzejmą, czy biernie się poddaje stosowanej przemocy – nie przynosi to oczekiwanego efektu. Jego złość, frustracja narastają coraz bardziej. Po zakończeniu wybuchu przemocy, osoba doznająca przemocy często jest w szoku. Przeżywa niedowierzanie, wstyd, złość, przerażenie. Skutki użytej przemocy mogą być dla niej różne, te fizyczne to m.in.: zasinienia, otarcia, otwarte rany na ciele, wybite zęby, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Od strony psychologicznej następstwem doznawania przemocy mogą być apatia, depresja, a w konsekwencji nawet samobójstwo. Przeżywana przez ofiarę przemocy złość bywa impulsem

do wyrwania się z kręgu przemocy, szukania wsparcia, daje początek działaniom interwencyjnym różnych instytucji.

- faza miodowego miesiąca- sprawca zwykle zdaje sobie sprawę z tego, że przekroczył różne granice. Zaczyna przeproszać, okazuje skruchę i obiecuje poprawę. Twierdzi przy tym, że nie wie zupełnie, co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania. Jeśli jest to mąż to kobieta widzi w nim często tę osobę, którą był zanim zaczął stosować przemoc: czułą, kochającą, wykazującą zainteresowanie. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o drugą stronę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne. Patrząc z zewnątrz na takie osoby, można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą rodziną czy świeżo zakochaną parą. Osoba doświadczająca przemocy zaczyna wierzyć, że jej partner się zmienił i tak naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Życie we dwoje jest znowu spokojne i pełne nadziei. Jeśli wcześniej osoba krzywdzona weszła na drogę prawną (złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, sprawa rozwodowa itp.), w tej fazie może się wycofać z tych działań, wierząc, że sytuacja wróciła do normy i przemoc już nie powróci. Faza miodowego miesiąca może się różnie rozkładać w czasie – może trwać od kilku do nawet kilkunastu miesięcy, jednak mija i przemoc ponownie zatacza krąg – pojawia się faza narastania napięcia, następnie faza ostrej przemocy i na nowo miodowego miesiąca. Prawdziwym zagrożeniem, jakie niesie za sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle z upływem czasu skracają się fazy miodowego miesiąca, a wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To, co kiedyś było w fazie miodowego miesiąca przyjemnością, przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

Aby dotrzeć do istoty problemu i skutecznie zapobiegać przemocy w rodzinie potrzebne są skoordynowane działania właściwych instytucji, które koncentrują się na potrzebach i prawach ofiar jak i na samych osobach stosujących przemoc w rodzinie. Działania takie podejmowane są poprzez istniejące w gminach Zespoły Interdyscyplinarne, działające na zasadzie wzajemnej współpracy podmiotów. Gmina Koronowo posiada lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czyli zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi. Instytucje te działają na zasadzie współpracy, w sposób skoordynowany. W 2020 roku w skład Zespołu

Interdyscyplinarnego wchodzący przedstawiciele następujących instytucji i stowarzyszeń: Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie, Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie, Komisariatu Policji w Koronowie, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Koronowie, Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Ziemi Koronowskiej, Zespołu Szkół w Koronowie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Koronowie, Szkoły Podstawowej nr 2 w Koronowie, Szkoły Podstawowej w Buszkowie, Szkoły Podstawowej w Mąkowarsku, Szkoły Podstawowej w Wierzchucinie Królewskim, Szkoły Podstawowej w Sitowcu, Szkoły Podstawowej w Witoldowie, Zespołu Szkół we Wtelnie, Zespołu Szkół Zawodowych w Koronowie, Liceum Ogólnokształcącego w Koronowie, Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Koronowie, Przedszkola Misiowa Chatka w Koronowie, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Tamed w Koronowie, Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Koronowa a podmiotami działającymi w Zespole.

Pomaganie członkom rodziny, w której doszło do przemocy jest procesem złożonym i składa się na następujące etapy:

1. rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty;
2. diagnoza wstępna – ma na celu zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto i jakie działania podejmuje;
3. interwencja w celu zatrzymania przemocy, podejmowane nie tylko przez Policję, ale też przez inne służby;
4. diagnoza szczegółowa: dokładne rozpoznanie sytuacji członków rodziny, ich potrzeb, przyczyn i rozmiarów stosowanej przemocy, z uwzględnieniem deficytów i zasobów rodziny pomocnych w przezwyciężeniu trudnej sytuacji;
5. opracowanie planu pomocy – uwzględnienie wszelkich działań pomocowych jakie mogą wpłynąć na poprawne funkcjonowanie rodziny, oprócz pomocy wspieranie ofiar, jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie;
6. realizacja planu pomocy.

Zadaniem instytucji zarówno na szczeblu lokalnym jak i centralnym jest zapobieganie występowania zjawiska stosowania przemocy w rodzinie (zmniejszenie jego skali) oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Krajowy Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 określał cele i obszary działań nakładające ten obowiązek na wszystkich szczeblach administracji publicznej (we współpracy z organizacjami pozarządowymi) poprzez realizację długofalowych działań w czterech głównych obszarach działania:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna;
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mając na względzie ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należało utworzyć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026 w Gminie Koronowo. W/w program stanowi kontynuację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Koronowo, który był realizowany w latach 2017 – 2020, przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Koronowie nr XXXVIII/311/16 z dnia 28 grudnia 2016 roku.

II

PODSTAWY PRAWNE

Podstawami prawnymi działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 rok (Dz. U. 1997 Nr 78, poz. 483) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu obywatelowi nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 218 ze zm);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U z 2020, poz. 1492);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011, Nr 209, poz. 1245);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j Dz.U. 2020 poz. 821);

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025

III

DIAGNOZA LOKALNA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY KORONOWO

WPROWADZENIE

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Koronowo przeprowadzona została w oparciu o dane statystyczne uzyskane z instytucji mających swoją siedzibę w mieście Koronowo, zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym problemów zjawiska przemocy. Są to dane pozyskane od instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Głównym celem zebrania danych było pozyskanie wiarygodnych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

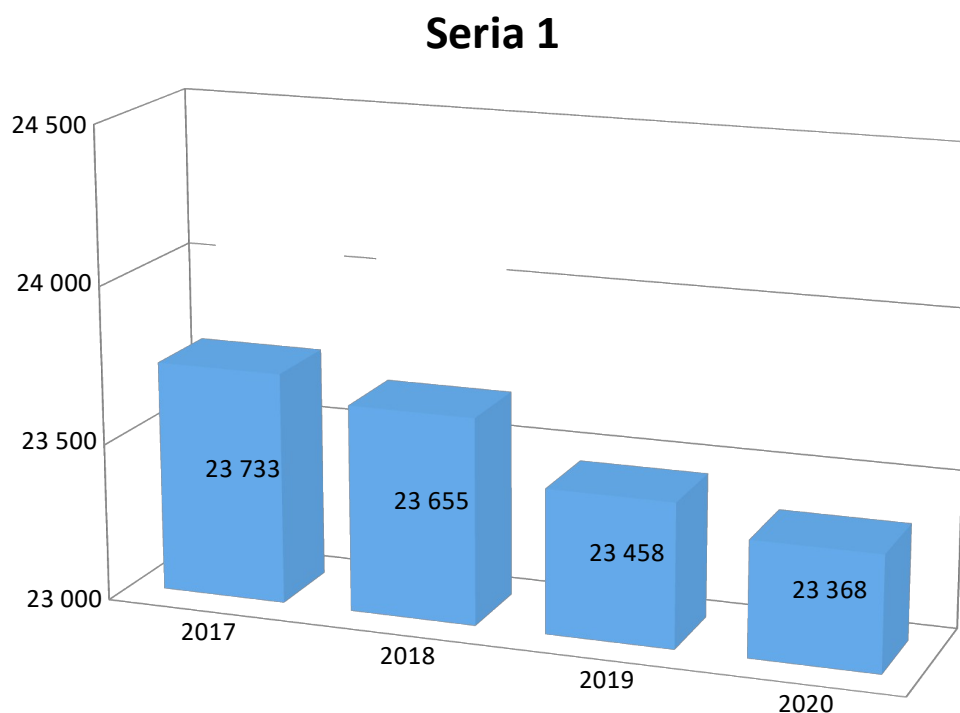
Opracowana diagnoza jest wyrazem komplementarnego i zintegrowanego planowania społecznego, którego celem jest identyfikacja i ukazanie problemów społecznych, w tym przede wszystkim problemów zjawiska przemocy, które występują w gminie oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami, jakie wynikają z zadań nałożonych na samorząd.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom jej doświadczającym. Odpowiednio przygotowane i wdrażane działania powinny doprowadzić do rozwiązania kluczowych problemów związanych z przemocą na terenie gminy. Niniejsza diagnoza jest, zatem punktem wyjścia i podstawą do planowania i podejmowania działań. Do diagnozy problemu przemocy w rodzinie w Gminie Koronowo pomocne zatem będą dane

uwzględnione w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo w latach 2017 – 2020.

Dane statystyczne – informacje o mieście Koronowo

Miasto Koronowo położone jest nad rzeką Brdą, w województwie kujawsko-pomorskim. Według danych na 30.11.2020 r. miasto Koronowo zamieszkuje łącznie **10915** osoby, natomiast na terenie gminy (tereny wiejskie) jest **12949** mieszkańców, co stanowi ogółem 23864 osoby. Tendencję w liczbie mieszkańców w latach 2017 – 2020 prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców gminy Koronowo w latach 2017-2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy)

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem zespołu jest również organizowanie pomocy w indywidualnych przypadkach, które przejąć mogą tzw. grupy robocze, działające na poziomie operacyjnym i zajmują się organizowaniem pomocy konkretnej rodzinie. Skład grupy roboczej określony zostaje w zależności od danego przypadku.

Zadania grupy roboczej zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt. 1-3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy obejmują:

- opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

DOSTĘPNE DANE LICZBOWE NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KORONOWO

Procedura „Niebieska Karta”

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Głównym celem procedury „Niebieska Karta” jest rozpoznawanie przemocy i udzielenie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego,

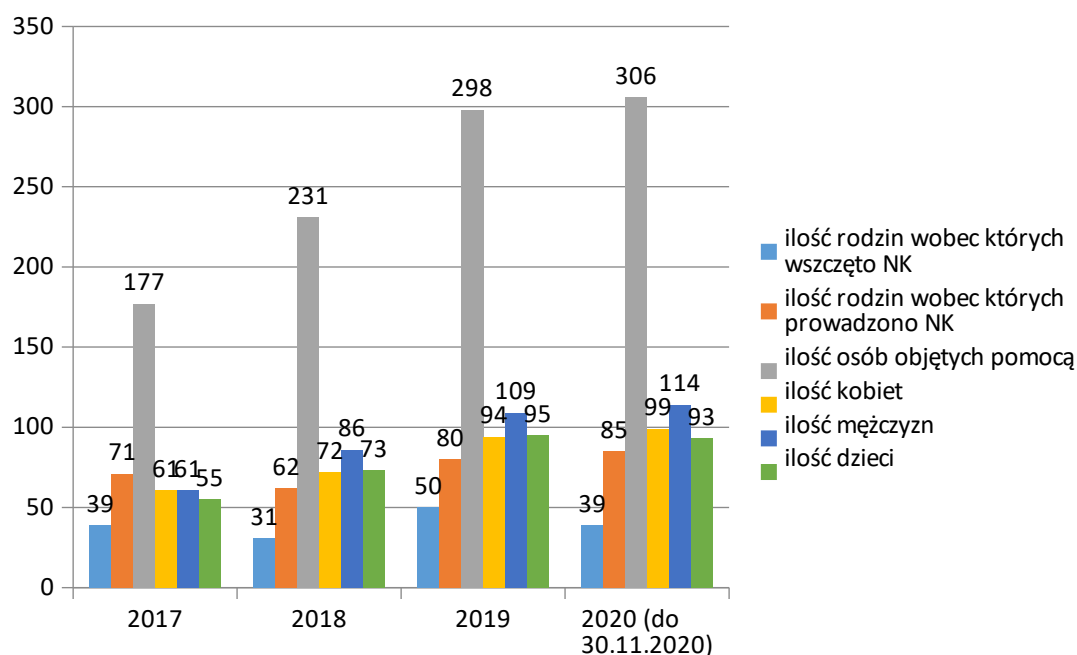
interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie. Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez funkcjonariusza policji, pracownika socjalnego, przedstawiciela oświaty, ochrony zdrowia czy komisji alkoholowej to początek procesu pomagania.

Analizy i zestawiania danych łączonych przez różne instytucje z terenu miasta działające w obszarze przeciwdziałania przemocy – policję oraz pomoc społeczną – stanowią ważne źródło informacji. Jednocześnie istnieje ciągła potrzeba prowadzenia pogłębionych badań w tym obszarze, które pozwolą na określenie realnej skali zjawiska przemocy w rodzinie. Poniższe zestawienia pozwolą uzyskać pewien obraz zjawiska przemocy na terenie gminy Koronowo. Należy także wziąć pod uwagę fakt, że agregowane dane obejmują tylko zgłaszane przypadki przemocy (procedurę Niebieskiej Karty), co nie pozwala na oszacowanie pełnych rozmiarów tego zjawiska w społeczności lokalnej.

DIAGNOZA PRZEMOCY W GMINIE KORONOWO - INFORMACJE Z PRAC ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO - lata 2017 - 2020

Poniższe informacje stanowią dane własne instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Koronowie, przede wszystkim: Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie, Komisariatu Policji w Koronowie i Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie.

Według danych pozyskanych od Zespołu Interdyscyplinarnego w Koronowie wynika, że w latach 2017 – 2020 ujawnionych zostało 159 przypadków rodzin, w których wystąpiła przemoc domowa i wobec których wszczęto procedurę Niebieska Karta.

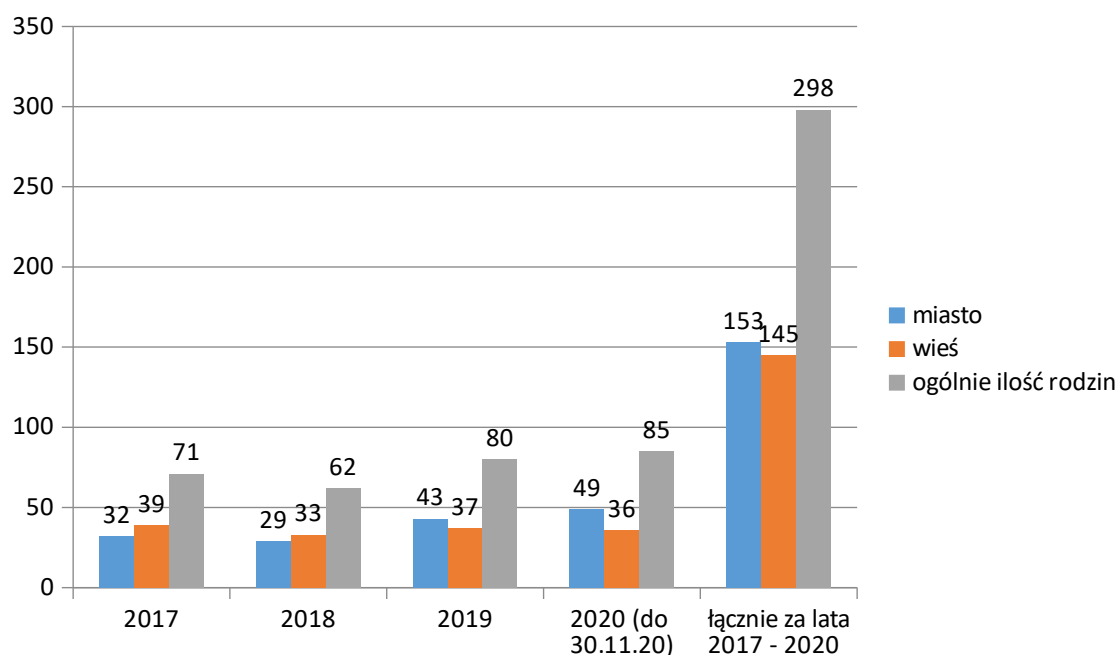
Wykres nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2020, w rozbiciu na ilość kobiet, mężczyzn i dzieci (źródło: opracowanie własne ZI)

Najwięcej osób objętych pomocą w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, a tym samym uwikłanych w problem przemocy w rodzinie było w 2020 roku – 306 osób, były to 99 kobiety, 114 mężczyzn i 93 dzieci.

Poniżej zamieszczono tabelę przedstawiającą rozkład osób uwikłanych w przemoc, które objęte były działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i powołanych grup roboczych w latach 2017 - 2020. Największą ilość osób stanowią osoby pozostałe, zdrowe, w pełni wieku jak i dzieci (842 os). Jak wynika z poniższego zestawienia dużą ilość populacji stanowiły kobiety starsze (44 osoby), które zazwyczaj były osobami, wobec których istniało podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą. Kolejna co do wielkości liczba 43 osoby wskazuje mężczyzn niepełnosprawnych. W/w byli wskazywani zarówno jak i ofiary jacy sprawcy przemocy. W rodzinach też były małoletnie osoby niepełnosprawne – 30 osób. Były to osoby dotknięte przemocą.

	2017r	2018r	2019r	2020r (do 30.11.2020)	razem
Kobiety niepełnosprawne	2	6	7	8	23
Kobiety starsze	7	8	11	18	44
Mężczyźni niepełnosprawni	6	12	9	16	43
Mężczyźni starsi	3	7	8	12	30
Dzieci niepełnosprawne	6	9	7	8	30
Pozostali	153	189	256	244	842
Ogólnie ilość osób objętych pomocą	177	231	298	306	1012

W 2017 roku 177 osób uwikłanych w przemoc objętych było działaniami ZI, co stanowiło 1,34% społeczeństwa gminy. W 2018 roku natomiast pomocą objętych było 231 osób, co stanowiło 1,02 % wszystkich mieszkańców z terenu Gminy Koronowo). Rok 2019 wskazuje na udzielenie pomocy 298 osobom, co wówczas stanowiło 1,27% mieszkańców z terenu Gminy Koronowo. Jak wykazują powyższe wyniki tendencja występowania przemocy jest zmienna.

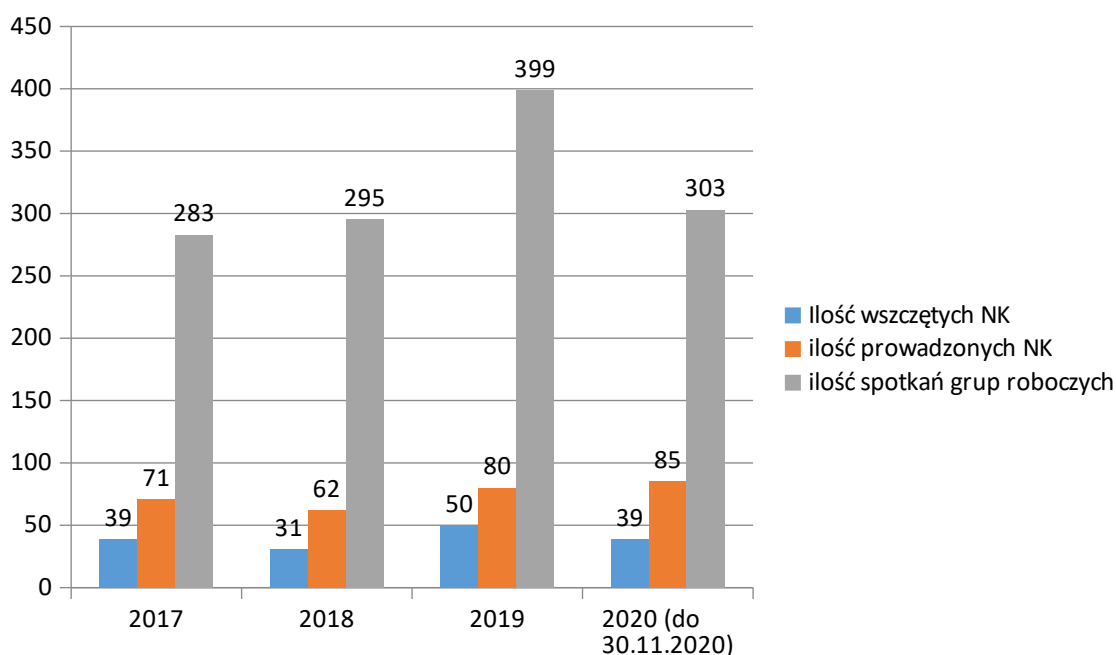

Wykres nr 3. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2020, w rozbiciu na rodziny zamieszkujące w mieście i na wsi (źródło: opracowanie własne ZI)

Jak wynika z powyższych danych przemoc w Gminie Koronowo występuje zarówno w mieście Koronowo jak i na terenach wiejskich. Istnieje niewielka różnica pomiędzy wskaźnikiem ogólnym rodzin w okresie 2017 – 2020 roku zamieszkujących w mieście Koronowo, tj. 153 rodziny a wskaźnikiem rodzin zamieszkujących wieś, tj. 145 rodzin.

Z prowadzonych przypadkach rodzin, w których dochodziło do przemocy domowej nie można jasno wyłonić przeważającego statusu społecznego. Przemoc domowa występowała zarówno wśród rodzin zamożnych, wysoko sytuowanych jak i tych dotkniętych ubóstwem czy patologiami społecznymi.

W ramach prowadzonych spraw dotyczących procedury NK w latach 2017-2020 grupy robocze odbyły 1280 spotkań - średnio na każdą prowadzoną NK odbyły się 4 posiedzenia grupy roboczej.

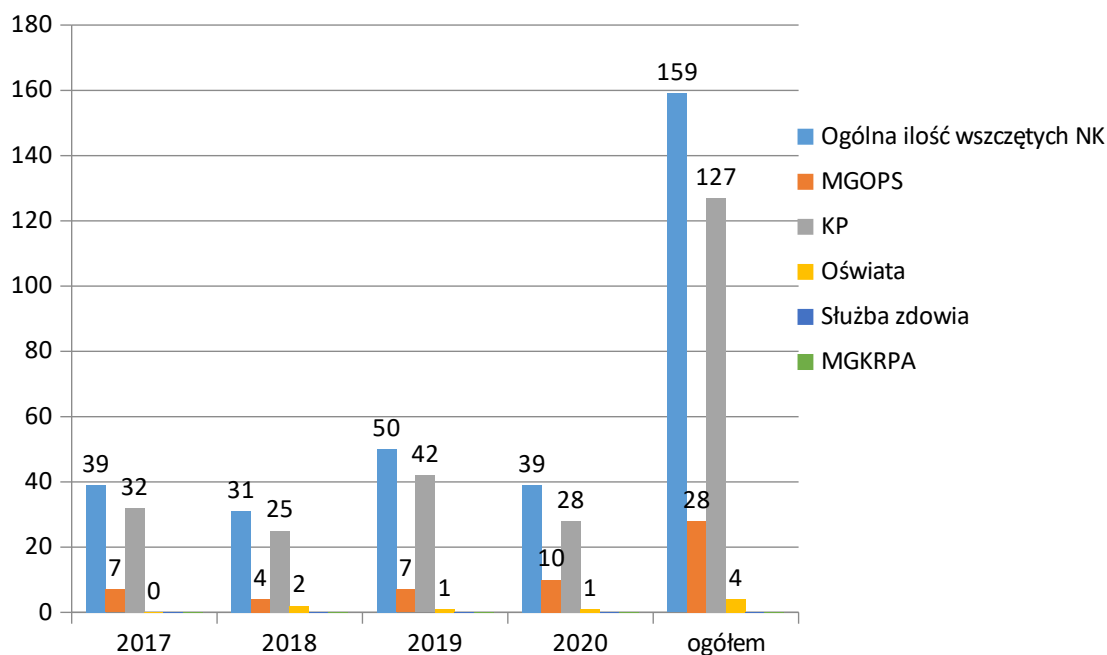
Wykres nr 4. Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Koronowo w oparciu o dane statystyczne na podstawie wszczętych i prowadzonych procedur "Niebieska Karta" w latach 2017-2020 oraz ilości spotkań grup roboczych. (źródło: opracowanie własne ZI).

Najwięcej "Niebieskich Kart" zostało założonych przez funkcjonariuszy policji z Komisariatu Policji w Koronowie - 79,87 % (127 "NK"), następnie przez pracowników socjalnych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie – 17,61% (28 "NK"). Tylko niewielka ilość "Niebieskich Kart" została założona przez pracowników Oświaty – 2,52% (4 "NK"). Żadnej procedury Niebieska Karta nie wszczęła Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie ani też przedstawiciele Służby Zdrowia.

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Koronowo w oparciu o dane liczbowe uzyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Koronowie (ilość "Niebieskich Kart") w latach 2017-2020.

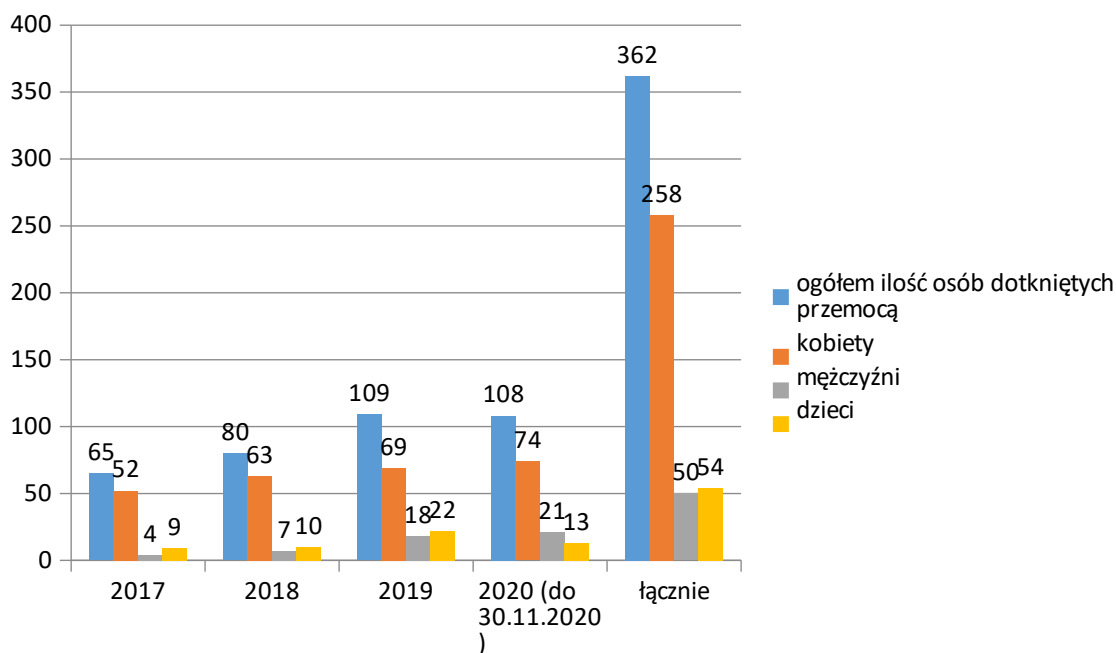
Rok	ILOŚĆ NK OGÓLEM	MGOPS	KP	MGKRPA	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA
2017	39	7	32	0	0	0
2018	31	4	25	0	2	0
2019	50	7	42	0	1	0
2020	39	10	28	0	1	0
Ogólnie za lata 2017- do 31.11.2020	159	28	127	0	4	0
Zestawienie % założonych NK w poszczególnych instytucjach	100%	17,61%	79,87%	0	2,52%	0%

Na wykresie dane te przedstawiają się w następujący sposób.

Wykres nr 5. Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Koronowo w oparciu o dane statystyczne na podstawie przeprowadzonych procedur "Niebieska Karta" w latach 2017-2020 (źródło: opracowanie własne ZI)

W ramach procedury Niebieska Karta w latach 2017 – 2020 udzielono pomocy zarówno osobom doświadczającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc.

Wykres nr 6. Ilość osób dotkniętych przemocą na terenie Gminy Koronowo w oparciu o dane statystyczne na podstawie przeprowadzonych procedur "Niebieska Karta" w latach 2017-2020, (źródło: opracowanie własne ZI)

Jak wykazuje wykres w Gminie Koronowo udzielano pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W przeważającej części były to kobiety 258, w mniejszym stopniu małoletnie dzieci w ilości 50, oraz mężczyźni 54.

Działania interwencyjne jakie były podejmowane w ramach procedur Niebieska Karta oraz działań prewencyjnych zawarte zostały poniżej. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom, które zostały dotknięte przemocą w rodzinie proponowano umieszczenie w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie w miejscowościach takich jak: Tuchola, Jaksice i Rusocin. Z w/w pomocy w okresie od 2017 do 2020 roku (30.11.2020) skorzystało łącznie 5 osób. W związku ze zgłoszeniami dotyczącymi przemocy wobec dzieci w w/w okresie służby trzykrotnie podejmowały interwencje w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w wyniku których nastąpiło umieszczenie 3 dzieci poza rodziną, w pieczy zastępczej. Dwie interwencję w 2020 roku pozwoliły na umieszczenie 1 dziecka poza rodziną, natomiast 2 chłopców pozostało w rodzinie biologicznej. Mając na uwadze możliwość wystąpienia przemocy bądź w przypadku kiedy rodzina wykazuje braki w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej przyznawany jest pomoc z Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie w formie asystent rodziny., stanowiący dodatkowe wsparcie zarówno dla rodziców jak i dzieci. Liczba rodzin objętych asystentem rodziny w poszczególnych latach jest zbliżona, łącznie natomiast w latach 2017 – 2020 wyniosła 198 rodzin. W przypadku rodzin gdzie wskazane jest odseparowanie ofiary od sprawcy, poprzez usamodzielnienie rodziny w kwestiach mieszkaniowych Gmina Koronowo przyznała mieszkania z własnych zasobów. Łączna liczba rodzin które skorzystały z tej formy pomocy wyniosła 5, przy czym 2 rodziny wyprowadziły się z tych mieszkań i wynajęły mieszkania we własnym zakresie.

	2017	2018	2019	2020 (do 30.11.2020)	Razem
Liczba osób, które skorzystały z placówek dla ofiar przemocy	0	3	0	2	5
Liczba interwencji w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1	0	1	2	3
Liczba odebranych dzieci z rodziny w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2	0	1	1	3
Liczba rodzin objętych asystentem rodziny	50	49	48	51	198
Liczba rodzin, którym zostało przyznane mieszkanie z zasobów Gminy Koronowo	1	1	2	1	5

Warto zaznaczyć, że problem przemocy w rodzinie w wielu przypadkach łączy się z problemem nadużywania alkoholu w rodzinie. Mając na względzie dobro rodziny członkowie grup roboczych wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego występowali do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie z wnioskami o zobowiązanie osób do podjęcia leczenia odwykowego. Z wnioskami takimi występowali także członkowie rodzin uwikłanych w przemoc.

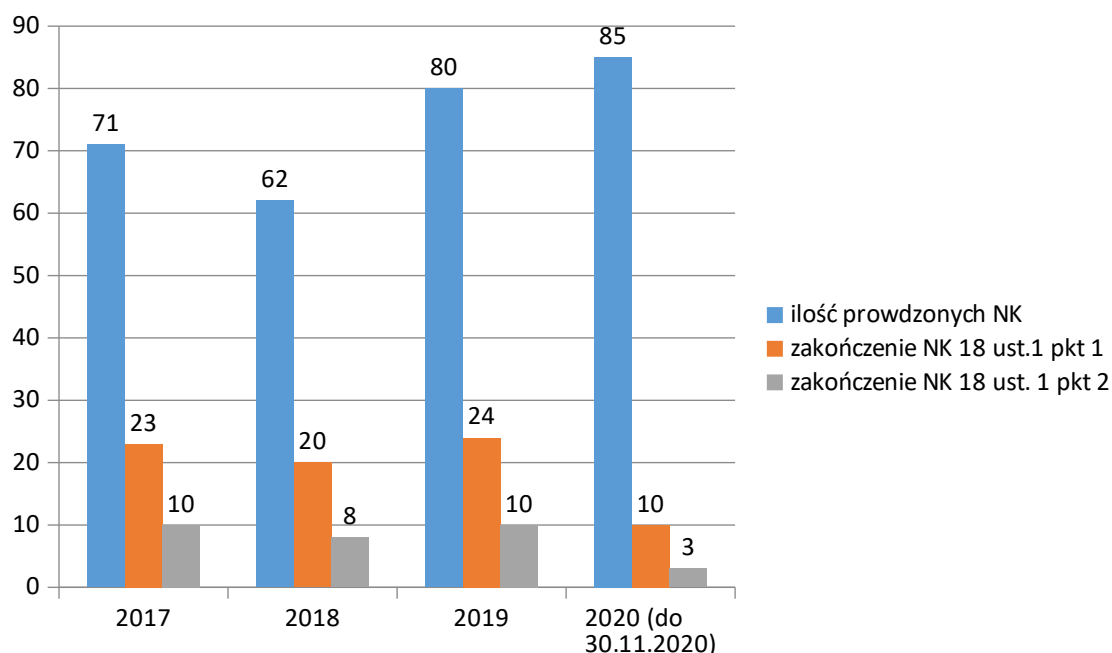
	2017	2018	2019	2020 (do 30.11.2020)	Razem
Ilość prowadzonych "Niebieskich Kart"	71	62	80	85	298
Ilość osób, względem których kierowano wnioski do MGKRPA przez członków grup roboczych w ramach procedury NK	10	14	7	7	38
Ilość osób, względem których kierowano wnioski do MGKRPA przez członków rodziny	8	5	2	7	22
Łącznie ilość wniosków o leczenie	18	19	9	14	60
Zestawienie % ilości wniosków do MGKRPA w porównaniu do ilości założonych NK w latach 2017-2020	25,35	30,65	11,25	16,47	20,13

Jak wynika z powyższych danych w blisko 20 % przypadków bezpośrednią przyczyną występowania przemocy był alkohol.

W przypadku osób wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie proponowano podjęcie udziału w programach edukacyjno – korekcyjnych, jednakże żadna z osób kierowanych nie wyraziła zgody na udział w programach. W 2020 roku 1 mężczyzna wyraził chęć uczestnictwa w tej formie pomocy jednakże z uwagi na niskie zainteresowanie tą formą pomocy w powiecie bydgoskim programy te się nie odbyły.

Ważnym elementem diagnozy występowania przemocy w Gminie Koronowo jest kwestia zakończenia procedury Niebieska Karta w rodzinach dotkniętych przemocą. Poniższy wykres przedstawia zależność ilości procedur Niebieska Karta z wskaźnikiem procedur zakończonych w wyniku ustania przemocy, po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy (§ 18 ust.1 pkt 1 rozp. RM z dnia 13.09.2011 w sprawie procedury „Niebieskie Karty”) jak i zakończonych z braku zasadności podejmowania dalszych czynności (§ 18 ust.1 pkt 2 rozp. RM z dnia 13.09.2011 w sprawie procedury „Niebieskie Karty”). Jak wynika z poniższego wykresu znaczna ilość procedur Niebieska Karta kończona była z uwagi na zaprzestanie przemocy w rodzinie. Mniejsza część procedur zakończana była z powodu raku zasadności

dalszych działań, w przypadkach kiedy np. sprawca wyprowadził się od ofiary bądź nastąpił zgon 1 ze stron które brały udział w procedurze.

Wykres nr 7. Ilość prowadzonych procedur Niebieska Karta w Gminie Koronowo w latach 2017 – 2020 w porównaniu z ilością zakończonych procedur, (źródło: opracowanie własne ZI).

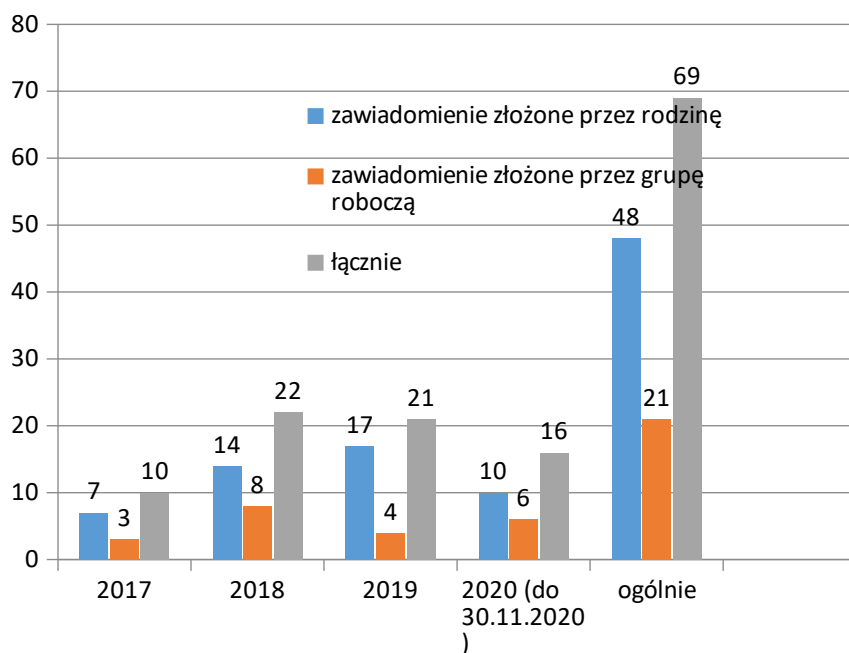
Jak wynika z powyższego wykresu znaczna ilość procedur Niebieska Karta kończona była z uwagi na zaprzestanie przemocy w rodzinie. Znacznie mniejsza część procedur zakończana była z powodu braku zasadności dalszych działań, w przypadkach kiedy np. sprawca wyprowadził się od ofiary bądź nastąpił zgon 1 ze stron które brały udział w procedurze.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Koronowie w latach 2017-2020 (do 24.09.2020) funkcjonariusze przeprowadzili 1666 interwencji domowych. W związku z podejrzeniem lub stwierdzeniem wystąpienia przemocy wszczęto postępowanie z art. 207 kk w 111 przypadkach.

Na podstawie poniższej tabeli zauważyć można tendencję rosnącą co do wszczynanych postępowań z art. 207 kk przez Komisariat Policji w Koronowie. Fakt ten świadczyć może o wzroście świadomości osób doznających przemocy co do przysługujących im praw składania powyższych zawiadomień jak również o eskalacji przemocy czy zachowań przemocowych świadczących o znęcaniu się nad rodziną.

	Ilość interwencji domowych	Ilość wszczętych postępowań art. 207 kk
2017	395	6
2018	471	28
2019	397	30
2020 (do 24.09.2020)	403	47
łącznie	1666	111

Z informacji pozyskanych z zasobów własnych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zarówno członkowie grup roboczych jak i rodzin, w których prowadzona była procedura Niebieska Karta występowali do Komisariatu Policji o wszczęcie postępowania z art. 207 kk

Wykres nr 8. Ilość złożonych zawiadomień z art. 207 kk w ramach prowadzonych procedur Niebieska Karta w Gminie Koronowo w latach 2017 – 2020 przez grupy robocze oraz rodziny, (źródło: opracowanie własne ZI).

Powyższe dane wskazują, że nie każde zawiadomienie z art. 207 kk złożone przez grupę roboczą bądź rodzinę było wszczęte przez KP Koronowo.

IV.

REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KORONOWO W LATACH 2017 – 2020

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 30 listopada 2020 roku realizowany był Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiary Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Koronowie nr XXXVIII/311/16 z dnia 28 grudnia 2016 roku. W/w program realizowany był w czterech głównych obszarach, tj: profilaktyka i edukacja społeczna, ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podnoszenie kompetencji służb realizujących działania przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W obszarze profilaktyka i edukacja społeczna wyznaczono kierunki działania zmierzające do zdiagnozowania zjawiska przemocy na terenie gminy Koronowo. W każdym roku dokonano diagnozy przemocy oraz ustalono odsetek osób zagrożonych przemocą w rodzinie. Kolejnym kierunkiem działania jakie podejmowała Gmina Koronowo było podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, tj prowadzono kampanie społeczne. Działania prowadzone były w ramach programów profilaktycznych zwłaszcza w szkołach. Mieszkańcom gminy Koronowo przekazywane były ulotki informacyjne przez instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Niestety nie udało się nawiązać współpracy z Parafiami na terenie Gminy Koronowo. W ramach tego obszaru prowadzono także szeroko rozumiane poradnictwo, zwłaszcza w zakresie stosowania alternatywnych do przemocy metod wychowawczych. Podejmowano działania zmierzające do zwiększenia w/w kompetencji rodziców, prowadzone one były zwłaszcza przez szkoły, ośrodki zdrowia, MGOPS w Koronowie oraz Poradnię Pedagogiczno - Psychologiczną. Istotnym wskaźnikiem była ilość rodzin objęta pomocą w formie asystenta rodziny oraz liczba osób które brały udział w warsztatach kompetencji wychowawczych.

W obszarze ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie przyjęto jako jeden z kierunków działań rozwój lokalnej infrastruktury instytucji, organizacji pozarządowych udzielających kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Na terenie gminy Koronowo funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny, który odbywał swoje posiedzenia zgodnie z wymogami ustawowymi, w 2020 roku z uwagi na zagrożenie epidemiczne COVID 19 spotkań tych odbyło się mniej. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane były grupy robocze, które podejmowały działania co do

indywidualnych przypadków uwikłanych w przemoc. W ramach tego działania zakładano poszerzenie oferty punktu informacyjno – konsultacyjnego. Oferty tej nie udało się poszerzyć, jak wynika z informacji uzyskanych od MGOPPS w Koronowie z uwagi na brak zainteresowania mieszkańców. W 2020 roku planuje się utworzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego w Koronowie, który w swoim założeniu ma zapewnić kompleksową pomoc osobom doznającym przemocy jak i osobom uzależnionym od alkoholu oraz współuzależnionym. Zakłada się utworzenie w/w punktu z ofertą pracownika socjalnego, radcy prawnego, psychologa, psychiatry, terapeuty terapii odwykowej jak i terapii dla osób współuzależnionych. W ramach omawianego obszaru instytucje podejmowały czynności zmierzające do kierowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy. Osoby te kierowane były do Ośrodków w Jaksicach, Tucholi czy w Rusocinie. Osoby, które skorzystały z tej formy pomocy miały zapewnione oprócz schronienia kompleksowe działania i wsparcie. Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco aktualizował informacje znajdujące się na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Koronowie jak i Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie co służyło upowszechnianiu tych danych w zakresie możliwości oraz form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą. Dodatkowo działanie to poparte było kolportażem ulotek wskazujących miejsca, w których można uzyskać pomoc. W szkołach na terenie Gminy Koronowo corocznie prowadzono działania edukacyjne, poprzez prowadzenie programów i zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą. W ramach tego obszaru zakładano także zwiększenie dostępności do lokalnego telefonu zaufania. Gmina Koronowo nie posiada lokalnego telefonu zaufania. Mieszkańcy Gminy korzystają z telefonu Kujawsko – Pomorskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy rodzinie – Niebieska Linia. W razie sytuacji problemowych osoby zainteresowane sprawy dotyczące przemocy domowej zgłaszały do poszczególnych instytucji wchodzących w skład ZI. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom krzywdzonym przemocą służby podejmowały interwencje z art 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w celu zabezpieczenia małoletnich, krzywdzonych dzieci poza rodziną. Warto zaznaczyć, że działania te nie były podejmowane nad wyraz, tylko w uzasadnionych przypadkach, w przypadku podejrzenia stosowania przemocy, nie zawsze kończyły się umieszczeniem dziecka poza środowiskiem zamieszkania. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w interwencjach tych brali udział przedstawiciele Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie, Komisariatu Policji w Koronowie oraz Ośrodków Zdrowia na terenie Gminy Koronowo. Interwencje te przebiegały na zasadach współpracy, nigdy nie odmówiono osobom interweniującym

wskazania miejsca umieszczenia małoletnich dzieci. Gmina Koronowo wypracowała warunki sprzyjające otrzymaniu w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych przez osoby dotknięte przemocą domową i z tej formy pomocy rodziny korzystały. Jednym z zadań w w/w obszarze było badanie skuteczności pomocy która była udzielana rodzinom. Była to taka pomoc, która prowadziła do ustąpienia występowania przemocy w rodzinie. Warunkiem koniecznym było też zrealizowanie indywidualnego planu pomocy osobom dotkniętym przemocą. Osoby, które opuściły Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie nie były pozostawione bez dalszej pomocy – były one monitorowane przez instytucje pomocowe.

W obszarze: Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie kierowano działania do konkretnych osób. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych kierowali osoby wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach edukacyjno –korekcyjnych. Niestety osoby te rzadko wykazywały chęć podjęcia udziału w w/w programach a Zespół Interdyscyplinarny nie posiadał narzędzi zmuszających do ich podjęcia. Ponadto w ramach tego działania członkowie grup roboczych kierowali wnioski do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia odwykowego bądź motywowali osoby z rodziny do składania tych wniosków. W przypadku występowania przemocy domowej instytucje podejmowały interwencje bądź czynności zmierzające do wszczęcia procedury Niebieska Karta. Zakończenie procedury Niebieska Karta następowało zarówno z uwagi na fakt braku zasadności podejmowania działań jak i w wyniku ustania przemocy.

Obszar: Podnoszenie kompetencji służb realizacyjnych działania przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbywało się poprzez udział członków ZI lub grup roboczych w szkoleniach indywidualnych, grupowych oraz konferencjach. Ewaluacja w/w programu przedstawiana była Radzie Miejskiej w Koronowie, do końca marca kolejnego roku.

V.

ANALIZA ANKIETY DOTYCZĄCEJ STANU WIEDZY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY KORONOWO NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ STANU TEGO ZJAWISKA W GMINIE KORONOWO PROWADZONYCH W LATACH 2017-2019

Zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2017 – 2020 corocznie odbywała się ewaluacja programu na podstawie ankiety i interpretacji jej wyników. Ankieta

dotyczyła stanu wiedzy społeczności lokalnej gminy Koronowo na temat zjawiska przemocy domowej oraz stanu tego zjawiska w naszej Gminie. Badania zostały przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Koronowo w 2017 roku, 2018 roku i 2019 roku. Kwestionariusz ankiety zawierał 8 pytań z zakresu problemu przemocy w rodzinie.

Poniższe tabele obrazują płeć, wiek, wykształcenie oraz miejsce zamieszkania ankietowanych w poszczególnych latach:

rok/płeć	kobieta	mężczyzna
2017	188	84
2018	155	117
2019	211	59

rok	Wiek badanych	ilość
2017	18-29	79
	31-40	86
	41-50	60
	51-60	37
	61-70	7
	71-80	3
2018	18-30	106
	31-40	71
	41-50	44
	51-60	41
	61-70	10
2019	18-35	95
	36-49	110
	50-59	44
	60-72	31

rok/ wykształcenie	brak	podstawowe	gimnazjalne	zawodowe	średnie	wyższe
2017	9	29	4	77	62	91
2018	0	64	39	51	59	59
2019	0	61	5	60	43	111

rok/miejsce zamieszkania	wieś	miasto
2017	145	127
2018	125	147
2019	146	134

Jak pokazują powyższe zestawienia w 2017 roku w ankiecie uczestniczyło 272 osoby, z czego 188 kobiet i 84 mężczyzn. Najwięcej osób wypełniających ankietę było w przedziale wieku 31-40 lat. Najczęstszym wykształceniem wśród osób wypełniających ankietę było wykształcenie wyższe, a następnie wykształcenie zawodowe oraz średnie. 145 osób ankietowanych mieszkało na wsi, natomiast pozostałe 127 osób zamieszkiwało miasto.

W 2018 roku ankietę wypełniło również 242 mieszkańców Gminy Koronowo: 155 kobiet i 117 mężczyzn. Największy odsetek osób ankietowanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 18-30 oraz 31-39. W tym przypadku wykształcenie było zróżnicowane. Największa ilość osób miała wykształcenie podstawowe, a następnie średnie i wyższe. W mieście zamieszkiwało 147, a na wsi 125 osób biorących udział w badaniu.

Natomiast w wypełnianiu ankiety w 2019 roku uczestniczyło 280 osób: 146 kobiet i 134 mężczyzn. Najwięcej osób stanowiły osoby w wieku od 36 do 49 lat. Największy odsetek osób stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 111 osób. Następnie podstawowym, zawodowym i średnim. Najmniej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne. Ponad połowa ankietowanych w 2019 roku stanowiły osoby mieszkające na wsi – 146 osób, pozostałe 134 zamieszkiwało miasto.

1. Co oznacza słowo przemoc?

Ankietowani w pierwszym pytaniu określali co według nich oznacza słowo przemoc.

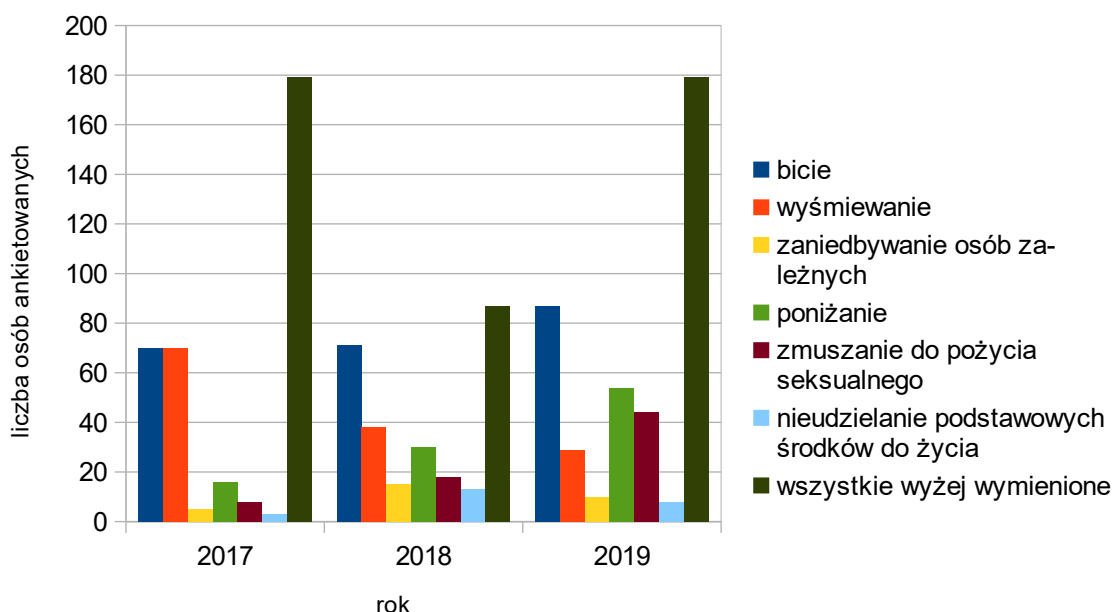
Do wyboru mieli następujące odpowiedzi:

- bicie,
- wyśmiewanie,
- zaniedbywanie osób zależnych,
- poniżanie,
- zmuszanie do pożycia seksualnego,
- nieudzielenie podstawowych środków do życia
- wszystkie wyżej wymienione.

Analizując odpowiedzi ankietowanych w latach 2017-2019 najwięcej osób w każdym roku wskazało odpowiedź „wszystkie wyżej wymienione”, co wskazują, że wszystkie wymienione

formy przemocy kojarzą się badanym z problemem przemocy w rodzinie. W 2017 roku wskazało tę odpowiedź 179 osób, w 2018 roku - 87 osób a w 2019 roku - 179 osób. Następnie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami było: bycie, wyśmiewanie, poniżanie oraz zmuszanie do pożycia seksualnego. Najmniej osób wskazało nieudzielenie podstawowych środków do życia oraz zaniedbywanie osób zależnych. Biorąc pod uwagę znacząca przewagę ilości odpowiedzi „wszystkie wyżej wymienione” można stwierdzić, że ankietowani posiadają dużą wiedzę na temat znaczenia słowa przemoc oraz zróżnicowania form przemocy.

Obrazuje to poniższy wykres:

2. Kolejne pytanie brzmiało: czy przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary?

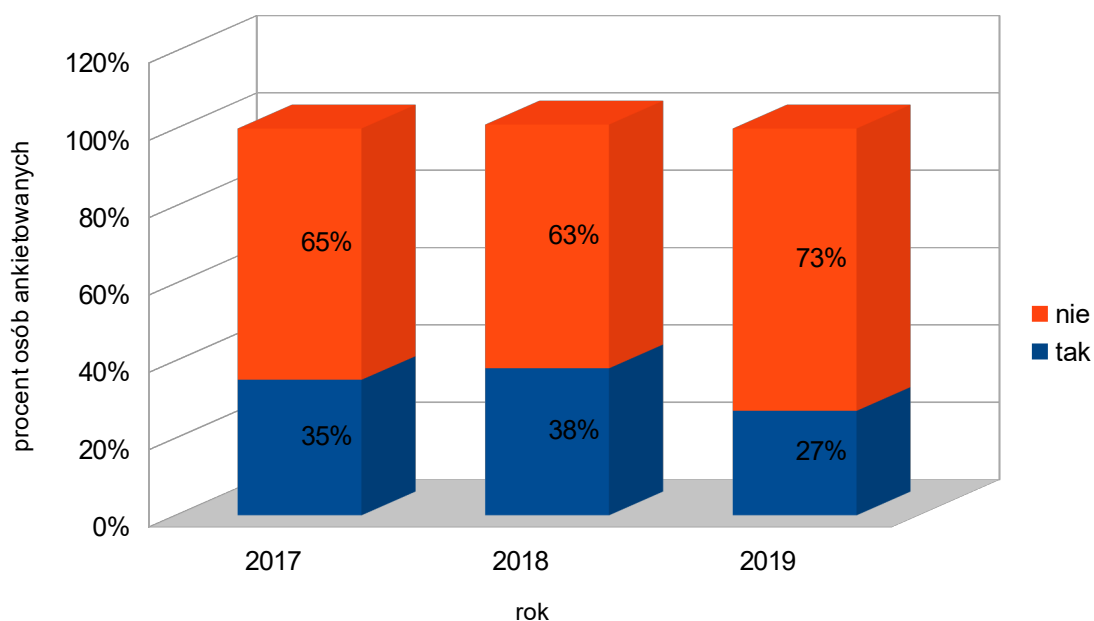
Kolejne pytanie w ankiecie miało na celu pokazać, czy ankietowani uważają, że stosowaniu przemocy muszą towarzyszyć ślady na ciele ofiary. W 2017 roku ankietowani w 65 % (178 osób) określili, że przemoc nie występuje wyłącznie, wtedy kiedy są na ciele ofiary widoczne ślady. Natomiast 35% odpowiedzi (94 osób) wskazywało, że przy stosowaniu przemocy zawsze muszą występować widoczne ślady na ciele ofiary.

W 2018 roku procentowe zestawienie odpowiedzi na podane pytanie jedynie w niewielkim stopniu różniło się od poprzedniego badania: 63 % (170 osób) ankietowanych odpowiedziało, że nie muszą występować ślady na ciele ofiary, a 38 % (102 osoby) uważało ślady na ciele za

konieczne, aby określić czy występuje przemoc.

W 2019 roku zdecydowana większa ilość osób biorących udział w badaniu 73 % (205 osób) wskazało odpowiedź „NIE”, czyli uważało, że przemoc nie występuje wyłącznie, wtedy kiedy na ciele ofiary występują ślady. Natomiast 27 % (75 osób) utożsamiało stosowanie przemocy z występowaniem śladów na ciele ofiary.

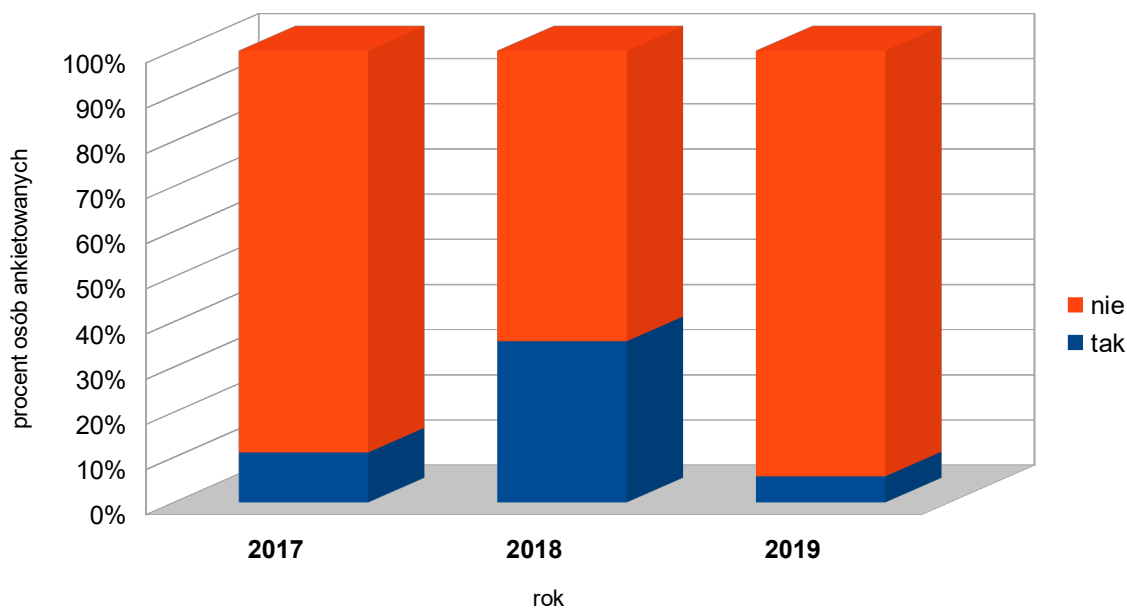
Poniższy wykres pokazuje procentowe zestawienie odpowiedzi na podane pytanie w poszczególnych latach:

3. W trzecim pytaniu ankietowani zostali zapytani czy stosowanie kar cielesnych jest odpowiednią metodą wychowawczą

Ankietowani w latach 2017, 2018 i 2019 w większej ilości podawali, że stosowanie kar cielesnych nie jest odpowiednią metodą wychowawczą. W 2017 roku 89 % osób biorących udział w ankiecie wskazało, że stosowanie kar cielesnych nie jest odpowiednią metodą wychowawczą. W kolejnym roku (2018) 64% ankietowanych również określiło kary cielesne jako nieadekwatną metodę wychowawczą. W roku 2019 zdecydowana większość respondentów, ponieważ aż 94% stwierdziło, że stosowanie kar cielesnych jest nieodpowiednim środkiem wychowawczym.

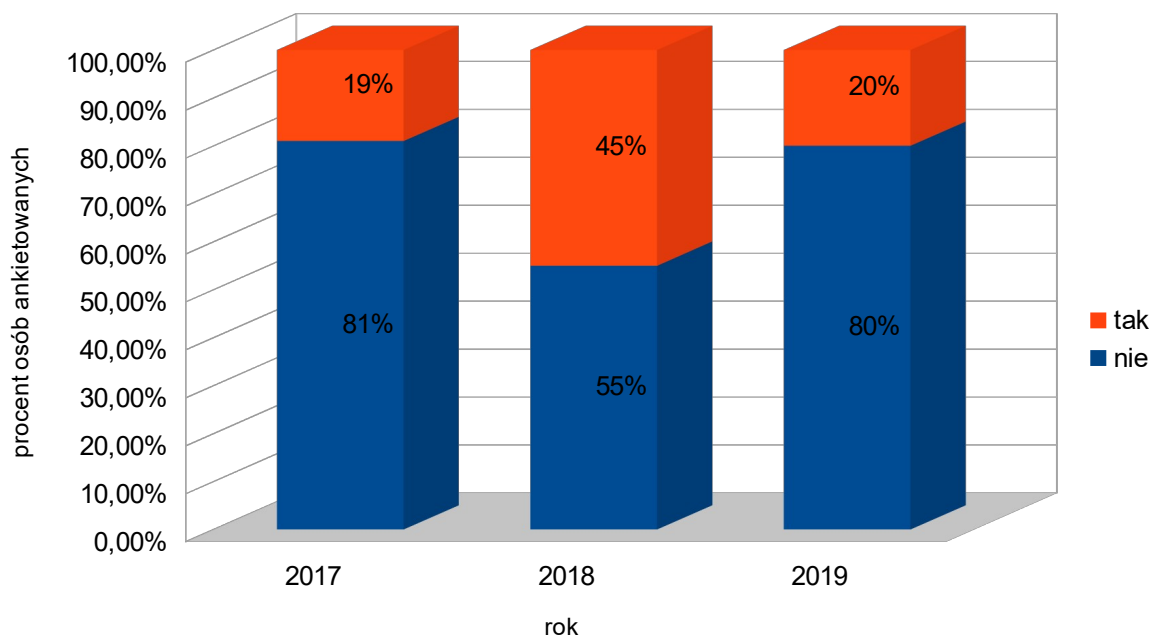
Powyższe dane prezentuje wykres:

4. Czy przemoc stanowi sprawę wyłącznie rodziny?

Ankietowani w czwartym pytaniu określali, czy ich zdaniem przemoc domowa stanowi sprawę wyłącznie rodziny, czy w przypadku wystąpienia przemocy domowej powinny interweniować odpowiednie służby. Analizując odpowiedzi ankietowanych na podane pytanie ponad połowa ankietowanych w każdym roku wskazywała, że stosowanie przemocy domowej nie stanowi sprawę wyłącznie rodziny. W 2017 roku 81% (219 osób), w 2018 roku 55 % (150 osób) a w 2019 roku 80 % (224 osoby) respondentów wskazało, że występowanie przemocy w rodzinie nie powinno pozostawia sprawę wyłącznie rodziny i odpowiedni służby powinny interweniować w takich sytuacjach. Pozostała część ankietowanych: w 2017 roku 19 % (53 osoby), w 2018 roku 45% (122 osoby) oraz w 2019 roku 20% (56 osób) twierdziło, że przemoc domowa to sprawa jej członków rodziny i nikt nie powinien w to ingerować. Odpowiedzi osób biorących udział w badaniu wskazują, że mieszkańcy Gminy Koronowo zdają sobie sprawę z konieczności interwencji odpowiednich służb, aby problem przemocy w rodzinie nie pozostał w ukryciu i było można udzielić rodzinie niezbędnej pomocy.

Obrazuje to poniższy wykres:

5. W kolejnym pytaniu ankietowani odpowiadali jakich według nich rodzin dotyczy problem przemocy w rodzinie

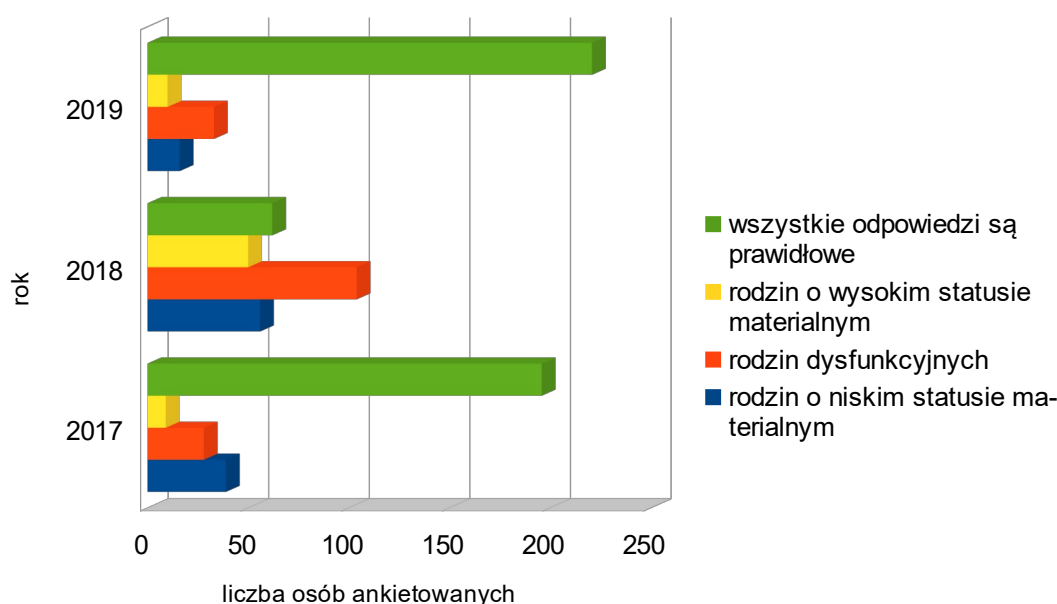
Ankietowani w tym pytaniu określali, jakich według nich rodzin dotyczy problem przemocy domowej mając do wyboru następujące odpowiedzi:

- rodzin o niskim statusie materialnym,
- rodzin dysfunkcyjnych,
- rodzin o wysokim statusie materialnym
- wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

W 2017 roku osoby biorące udział w badaniu najczęściej określili, że przemoc w rodzinie dotyczy wszystkich wymienionych rodzin. Taką odpowiedź udzieliło 196 osób. Następnie ankietowani podali, że przemoc domowa dotyczy rodzin o niskim statusie materialnym (39 osób), rodzin dysfunkcyjnych (28 osób) oraz rodzin o wysokim statusie materialnym (9 osób). W 2018 roku odpowiedzi ankietowanych znacząco się różniły w porównaniu z poprzednim rokiem. Największą grupę ankietowanych stanowiły osoby, które wskazały, że przemoc w rodzinie dotyczy rodzin dysfunkcyjnych (104 osoby). Natomiast 62 osoby zaznaczyły, że przemoc dotyczy wszystkich wymienionych rodzin. Niewiele mniej osób wskazało następnie rodziny o niskim statusie materialnym (56 osób) oraz rodzin o wysokim statusie materialnym (50 osób). Wśród ankietowanych w 2019 roku zdecydowanie najwięcej osób wskazało podobnie jak w 2017 roku odpowiedź wszystkie odpowiedzi są prawidłowe (221 osób). Pozostałe osoby biorące udział w badaniu wskazały, że problem przemocy domowej

dotyczy rodzin dysfunkcyjnych (33 osoby), rodzin o niskim statusie materialnym (16 osób) oraz rodzin o wysokim statusie materialnym (10 osób). Odpowiedzi ankietowanych sugerują, że zdecydowana większość osób zdaje sobie sprawę, że problem przemocy w rodzinie może dotknąć każdą rodzinę bez względu na status materialny czy dysfunkcyjność rodzin.

Zestawienie odpowiedzi na podane pytanie w latach 2017-2019 obrazuje poniższy wykres:

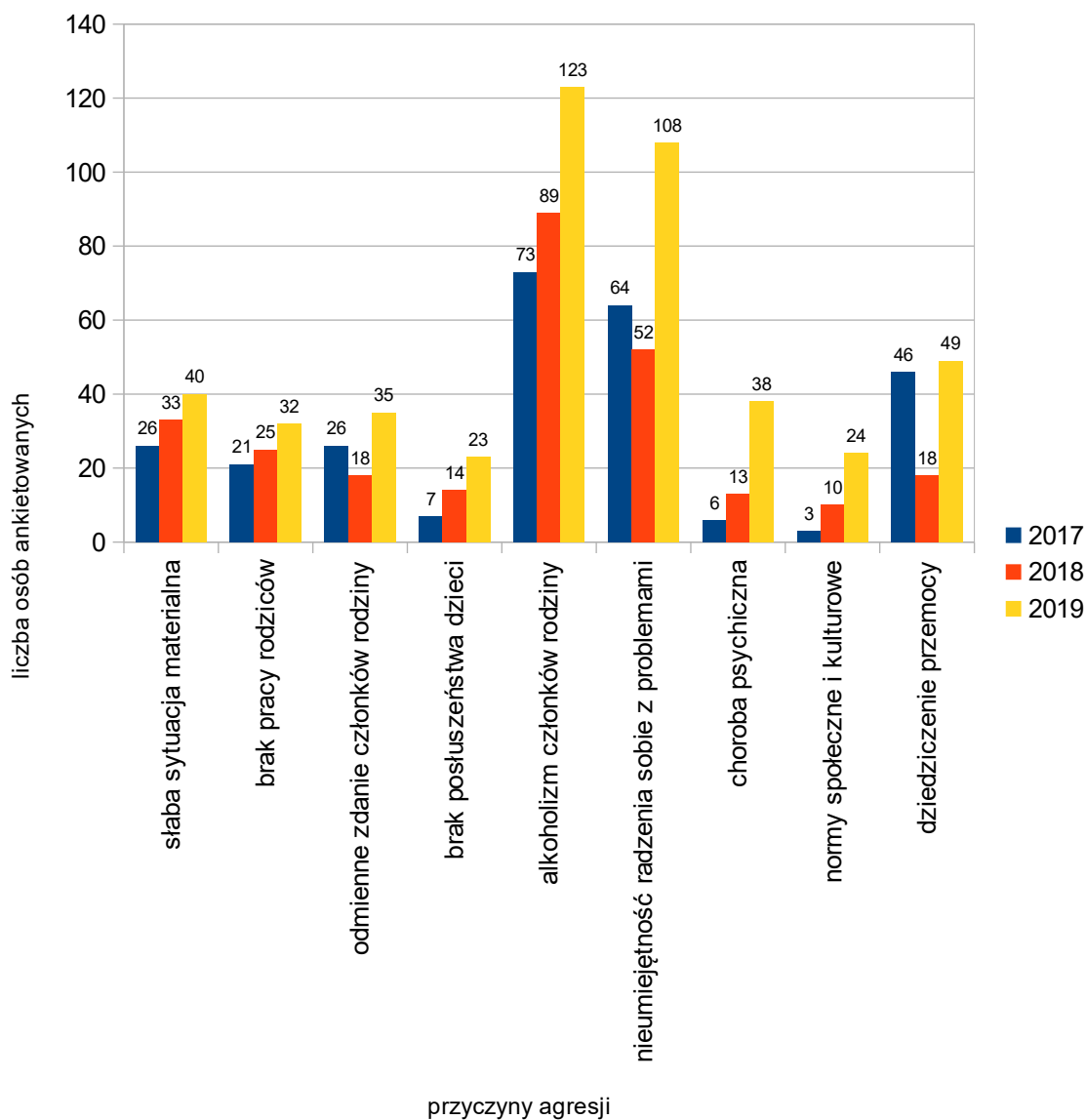

6. Następne pytanie miało określić skąd według ankietowanych bierze się agresja do członków rodziny

To pytanie miało na celu pokazać co według osób biorących udział w ankiecie najczęściej powoduje agresję członków rodziny. W kolejnych trzech latach 2017, 2018 i 2019 ankietowani mieli do wyboru szereg sytuacji rodzinnych, które mogą mieć wpływ na występowanie przemocy domowej. Najczęściej wymienianą przyczyną występowania przemocy był alkoholizm członka rodziny. Tę odpowiedź zaznaczyło w 2017 roku 73 osoby, w 2018 roku 89 osób a w 2019 roku 123 osoby. Kolejną najczęściej wymienianą przyczyną była nieumiejętność radzenia sobie z problemami. W 2017 roku 64 osób wskazały tę odpowiedź, w 2018 roku 52 osoby a w 2019 roku 108 osób. Następnie ankietowani przyczyny występowania przemocy w rodzinie upatrywali w dziedziczeniu przemocy, słabej sytuacji materialnej, odmiennym zdaniu członków rodziny, braku pracy rodziców oraz w chorobie psychicznej. Najrzadziej wskazywanymi przyczynami występowania przemocy w rodzinie

było brak posłuszeństwa dzieci oraz występujące normy społeczne i kulturowe.

Powyższe dane obrazuje wykres:

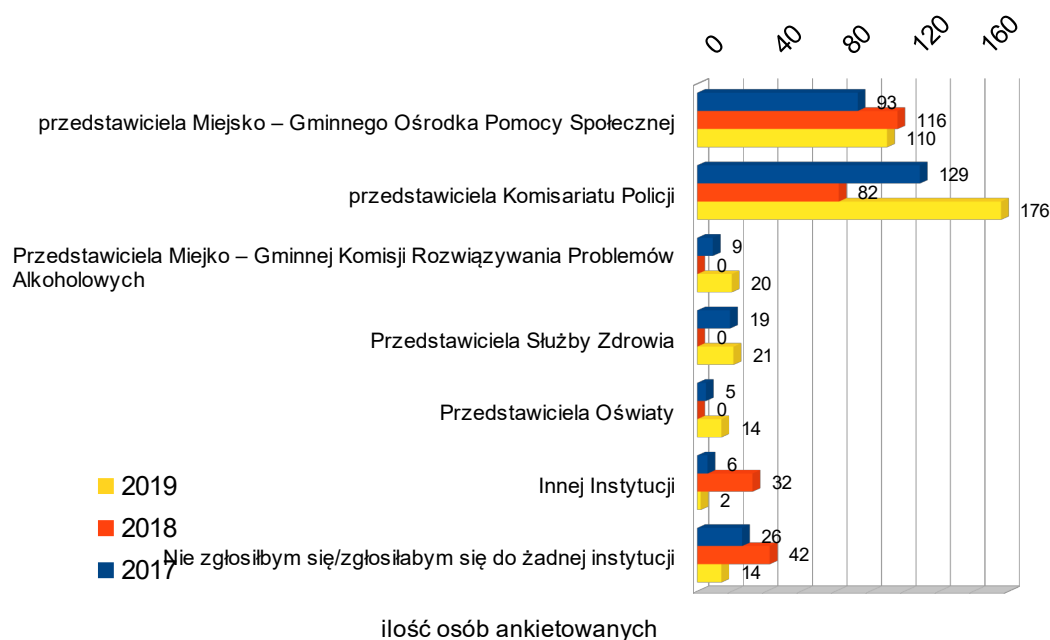

7. Instytucję do których mogą się zwrócić ofiary przemocy w rodzinie.

Siódme pytanie w ankiecie dotyczyło zapytania do kogo ankietowani zwróciliby się o pomoc w sytuacji, gdyby byli ofiarami przemocy. Największa ilość osób ankietowanych w 2017 roku wskazała Komisariat Policji jako miejsce do którego udaliby się w momencie występowania przemocy domowej. Taką odpowiedź udzieliło 129 osób. Następnie najczęściej wskazywaną instytucją przez ankietowanych był Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (93 osoby). Wśród odpowiedzi osób biorących udział w badaniu wskazywani byli również przedstawiciele Służby Zdrowia, Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciele Oświaty. 26 osób wskazało, że nie zgłosiłoby

się do żadnej z podanych instytucji. W roku 2018 również najczęściej wskazywano przedstawicieli Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (116 osób) oraz Komisariatu Policji (82 osoby). 42 osoby przyznały, że nie zgłosiły by się do żadnej instytucji, a 32 ankietowanych wskazało, że udałoby się do innej instytucji, nie podanej w ankiecie. Badanie przeprowadzone w 2019 roku również potwierdziło, że najczęściej wskazywanymi instytucjami, do których ankietowani zwróciliby się o udzielenie pomocy w sytuacji występowania przemocy domowej byli przedstawiciele Komisariatu Policji (176 osób) oraz Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (110 osób). Zdecydowanie rzadziej osoby biorące udział w ankiecie wskazywali przedstawiciele Służby Zdrowia (21 osób), Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (20 osób) oraz Oświaty (14 osób). Do żadnej instytucji nie zgłosziliby się 14 ankietowanych a 2 osoby nie udałoby się do innej instytucji. Analiza odpowiedzi na podane pytanie widocznie obrazuje, że dwie instytucje czyli Komisariat Policji i M-GOPS są miejscami, do których zdecydowana większość mieszkańców Gminy Koronowo zwróciliby się o pomoc w sytuacji przemoc domowej. Na przestrzeni lat 2017-2019 w ostatnim roku najmniej osób wskazało, że nie udałoby się do żadnej instytucji, co obrazuje zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Koronowo na temat konieczności zgłaszania odpowiednim służbą problemu przemocy w rodzinie.

Powyższe dane obrazuje wykres:

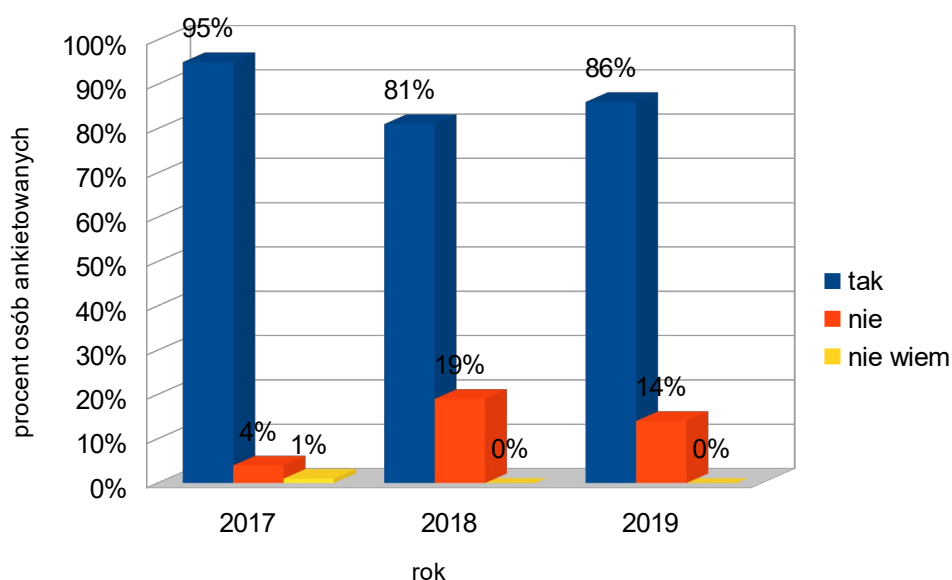

8. Ostatnie pytanie w ankiecie dotyczyło kompleksowej pomocy jaką może

otrzymać ofiara przemocy na terenie Gminy Koronowo.

Wśród ankietowanych zdecydowana większość uważa, że na terenie Gminy Koronowo można uzyskać kompleksową pomoc. Taką odpowiedź udzieliło następująco w 2017 roku 95 %, w 2018 roku 81 % oraz w 2019 roku 86 % ankietowanych. Wśród osób wskazujących na brak kompleksowej pomocy najczęściej pojawiały się informację o zbyt małej ilości ulotek, spotkań dotyczących problemu przemocy w rodzinie, oraz zbyt małej ilości wizyt dzielnicowych.

Dokładne zestawienie procentowe obrazuje poniższy wykres:

Analiza wyników przeprowadzanych ankiet w latach 2017 – 2019 wśród mieszkańców Gminy Koronowo wskazuje, że stan wiedzy społeczności lokalnej Gminy Koronowo na temat problemu przemocy w rodzinie jest wysoki. Można zauważyć, że duża ilość ankietowanych prawidłowo potrafią określić istotę problemu zjawiska przemocy domowej, zdają sobie sprawę z różnorodności form stosowania przemocy oraz wiedzą, do jakich instytucji mogą się zwrócić, aby uzyskać pomoc w sytuacji występowania przemocy w rodzinie. Analiza ankiet pokazała jednak, że nadal są osoby, które uważają, że problem przemocy w rodzinie powinien pozostawać sprawą wyłącznie rodziny oraz nie powinny interweniować żadne służby. W związku z powyższym w dalszym ciągu konieczne jest prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Koronowo na temat problemu przemocy w rodzinie.

VI

ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KORONOWO

Założenia Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo przedstawiają się następująco:

1. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, zwłaszcza przemocy domowej.
2. Przemoc w rodzinie nie stanowi „zamkniętego” problemu rodziny. W zmaganiu się członków rodziny z w/w problemem pomagają rodzinie odpowiednie służby powołane do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wyposażone w wysokie kompetencje, informacje i umiejętności zawodowe.
3. Nie usprawiedliwia się zachowań przemocowych, wskazuje się alternatywne sposoby pokonania trudności czy radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi.
4. Najważniejsza jest ofiara.
5. Filarem działań pomocowych w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest jej zatrzymanie przemocy, podejmowanie działań interwencyjnych, zapewniających ofierze/ofiarom bezpieczeństwa.
6. Zrozumiałe jest dla specjalistów występowanie psychologicznych mechanizmów obronnych, które stosują osoby doświadczające przemocy. Ofiara ma prawo do wycofywania się, zmiany decyzji i niekonsekwencji w działaniach.
7. Osobą odpowiedzialną za stosowanie przemocy zawsze jest sprawca.
8. Priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom krzywdzonym przemocą domową.
9. Działania skierowane do rodziny są działaniami interdyscyplinarnymi i opierają się na wzajemnej współpracy

VII ZASOBY GMINY KORONOWO

Zasoby Gminy Koronowo to:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie;
 2. Komisariat Policji w Koronowie;
 3. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie;
 4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Koronowie;
 5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tamed w Koronowie;
 6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rodzina w Koronowie;
 7. Wiejski Ośrodek Zdrowia w Mąkowarsku
 8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pod Gruszą w Wierzchucinie Królewskim;
 9. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gabinet Lekarza Rodzinnego S. Jakubiński w Trzuszczynie;
 10. Szkoła Podstawowa nr 2 w Koronowie;
 11. Szkoła Podstawowa w Buszkowie;
 12. Szkoła Podstawowa w Sitowcu;
 13. Szkoła Podstawowa w Witoldowie;
 14. Zespół Szkół w Koronowie;
 15. Szkoła Podstawowa nr 1 w Koronowie;
 16. Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie Królewskim;
 17. Zespół Szkół we Wtelnie;
 18. Szkoła Podstawowa w Mąkowarsku;
 19. Liceum Ogólnokształcące w Koronowie;
 20. Zespół Szkół Zawodowych w Koronowie;
 21. Przedszkole Samorządowe z Oddziałami Integracyjnymi w Koronowie;
 22. Przedszkole Misiowa Chatka w Koronowie;
 23. Małe Przedszkole w Koronowie;
 24. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koronowie;
 25. Zakład Karny w Koronowie;
 26. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Ziemi Koronowskiej;
 27. Poradnia Zdrowia Psychicznego i leczenia uzależnień przy SPZOZ w Koronowie;
 28. Bezpłatne porady prawne w Koronowie;
-

29. Świetlica socjoterapeutyczna w Koronowie;
30. Punkty realizujące programy edukacyjno – profilaktyczne na terenie Gminy;
31. Parafia Rzymsko – katolicka w Koronowie;
32. Parafia Rzymsko – katolicka w Mąkowarsku;
33. Parafia Rzymsko – katolicka w Byszewie;
34. Parafia Rzymsko – katolicka w Buszkowie;
35. Parafia Rzymsko – katolicka w Wierzchucinie Królewskim;
36. Parafia Rzymsko – katolicka we Wtelnie;
37. Urząd Miejski w Koronowie.
38. Współpraca z Sądem Rejonowym w Bydgoszczy;
39. Współpraca z Prokuraturą Rejonową Bydgoszcz – Północ w Bydgoszczy.

Mocne strony:

- posiadanie wykwalifikowanej kadry, która jest otwarta na zwiększanie kompetencji i udział w szkoleniach doskonalących umiejętności zawodowe;
- wypracowany system współpracy instytucji oraz instytucji pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- doświadczenie osób pracujących w kręgu zagadnień przemocy w rodzinie;
- poparcie działań i współpraca samorządu gminnego;
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- funkcjonowanie całodobowego numeru interwencyjnego – umowa podpisana z Kujawsko – Pomorską Niebieską Linia;
- opracowane Procedury Pomocy Dziecku Krzywdzonemu Przemocą w Rodzinie w ramach współdziałania instytucji w gminie Koronowo.

Słabe strony:

- niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy;
- brak współpracy z lokalnymi mediami działających na terenie Gminy Koronowo;
- brak na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- brak funkcjonującego punktu informacyjno - konsultacyjnego dla osób doznających przemocy;
- brak przyjaznych pokoi przesłuchań;
- brak współpracy ze strony parafii.

Zagrożenia:

- obawy osób uprawnionych do wszczynania procedury niebieskiej karty co do zasadności jej założenia;
- niska świadomość u osób doznających przemocy o możliwości uzyskania pomocy w rozwiązaniu trudnej sytuacji np. poprzez mediacje rodzinne;
- niska identyfikacja osób stosujących przemoc i brak motywacji do podejmowania udziału w programach edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- brak instytucji na terenie Gminy Koronowa prowadzących mediacje rodzinne czy terapię małżeńskie;
- uzależnienia wśród członków rodzin dotkniętych przemocą, zwłaszcza alkoholizm;
- czynniki społeczne, takie jak np.: niski status społeczny czy zła kondycja finansowa rodzin oraz negatywne wzorce zachowań społecznych.

VIII

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Czas realizacji Programu: lata 2021 – 2026

2. Odbiory programu:

- a. ogół społeczeństwa lokalnego, w tym osoby zagrożone przemocą;
- b. osoby dotknięte zjawiskiem przemocy domowej;
- c. osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- d. świadkowie przemocy domowej, zwłaszcza małoletnie dzieci;
- e. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie, j: tj. pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, funkcjonariusze służby więziennej, przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia, komisji alkoholowej, stowarzyszeń oraz kuratorzy, przedstawiciele kościoła i organizacji wyznaniowych.

IX

CELE PROGRAMU

Cele opierają się na zintegrowanych działaniach podejmowanych przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie charakteryzujące się kompleksowością oraz zwiększeniem efektywności i skuteczności działań. Wielospektowość

podejmowanych czynności wpływa na szybkość uzyskanej przez ofiarę i jej rodzinę pomocy oraz niezawodność prowadzącą do zahamowania zjawiska w rodzinie. Wprowadzenie zatem koordynacji działań instytucji ma doprowadzić do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska.

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska

Cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych wśród społeczeństwa lokalnego;
2. Zwiększenie dostępności oraz skuteczności ochrony ofiar przemocy;
3. Podejmowanie oddziaływań na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
4. Podnoszenie skuteczności i dostępności oferowanej pomocy przez instytucje poprzez zwiększenie kompetencji specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

LP	Obszar	Kierunki działań	zadania	realizatorzy	termin	wskaźniki
1.	Profilaktyka i edukacja społeczna	zdiagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Koronowo	dokonanie diagnozy przemocy, ustalenie odsetka osób zagrożonych przemocą w rodzinie	- Zespół Interdyscyplinarny w Koronowie	Zadanie stałe, realizowane do 31 marca kolejnego roku	Liczba opracowanych diagnoz
		Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	<p>1. Przeprowadzenie kampanii społecznej, poprzez :</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazanie ulotek - działania w ramach programów profilaktycznych (zajęcia warsztatowe, spektakle, pogadanki) <p>2. Wprowadzenie elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę organów samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szkoły działające na terenie Gminy Koronowo, - Zespół Interdyscyplinarny, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, - MGOPS <p>- Parafie na terenie Gminy Koronowo</p>	<p>Zadanie stałe</p> <p>2021 - 2026</p>	<p>Liczba przeprowadzonych kampanii</p> <p>na bieżąco, wg potrzeb</p>

		Prowadzenie poradnictwa, szczególnie w zakresie stosowania alternatywnych do przemocy metod wychowawczych i kompetencji rodziców zagrożonych stosowaniem przemocy w rodzinie	Zwiększanie kompetencji wychowawczych	- Ośrodki Zdrowia na terenie Gminy Koronowo - MGOPS Koronowo - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2021 - 2026	- Liczba placówek prowadzących poradnictwo - liczba osób, którym udzielono porady - liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne - liczba osób które brały udział w warsztatach kompetencji - liczba rodzin objęta asystentem rodziny
		Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Realizowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	- Zespół Interdyscyplinarny w Koronowie	2021 - 2026	Liczba realizowanych programów
			Utworzenie nowego programu na kolejne lata zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	- Zespół Interdyscyplinarny w Koronowie	Do 31.12.2026	Ilość opracowanych programów
2.	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Rozwój lokalnej infrastruktury instytucji, organizacji pozarządowych udzielających kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w przemoc	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	- Burmistrz Koronowa	2021-2026	- Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego - liczba osób objętych pomocą ZI - liczba rodzin objętych pomocą ZI - liczba utworzonych grup roboczych - liczba posiedzeń grup roboczych - liczba osób objętych pomocą grup roboczych - liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych
			Utworzenie punktu informacyjno - konsultacyjnego	- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie	2021 -2026	- liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego - liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologa - liczba osób, które skorzystały z pomocy radcy prawnego liczba osób, które skorzystały z pomocy pracownika socjalnego - liczba osób, które skorzystały z pomocy radcy

					prawnego
		Kierowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy	- Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie	2021 - 2026	Liczba osób kierowanych do placówek
	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą	- aktualizacja informacji znajdujących się na stronach internetowych Urzędu Miejskiego i Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie - kolportaż ulotek	- Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie	2021 – 2026	- liczba aktualizacji
	Prowadzenie programów i zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą	- działania edukacyjne w szkołach	- Szkoły na terenie Gminy wchodzące w skład ZI	2021 – 2026	- liczba działań
	Zwiększenie dostępności do lokalnych telefonów zaufania	- rozpowszechnienie informacji na temat lokalnego telefonu zaufania.	- Zespół Interdyscyplinarny	2021-2026	- wg potrzeb

		Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Dokonywanie zabezpieczenia dzieci przez wskazane służby	- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Komisariat Policji - Ośrodki Zdrowia	2021-2026	- ilość interwencji z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
		Tworzenie warunków sprzyjających otrzymaniu w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Przyznawanie mieszkań	- Urząd Miejski	2021-2026	- ilość przyznanych mieszkań
		Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom	Dokonywanie badania skuteczności pomocy udzielanej rodzinom	- Zespół Interdyscyplinary	2021-2026	- liczba zakończonych procedur Niebieska Karta z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie - liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których ta przemoc ustała
3.	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie	Działania kierowane do osób stosujących przemoc	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy Kierowanie do podjęcia leczenia odwykowego	- Zespół Interdyscyplinary	2021-2026	- liczba osób, które uczestniczyły w programach edukacyjno – korekcyjnych - liczba wniosków skierowanych do MGKRPA o objęcie leczeniem

		Interweniowanie i reagowanie służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Stosowanie procedury Niebieska Karta	- Zespół Interdyscyplinarny	2021-2026	- liczba sporządzonych Niebieskich Kart cz. A - liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty - liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy - liczba spraw zakończonych z braku zasadności podejmowanych działań
4.	Podnoszenie kompetencji służb realizujących działania przemocy w rodzinie	Udział w szkoleniach, zorganizowanie konferencji naukowej	zgłaszanie udziału do odbycia szkoleń zorganizowanie konferencji	- Zespół Interdyscyplinarny - Zespół Interdyscyplinarny	2021 – 2026 2021 - 2026	- liczba odbytych szkoleń - liczba konferencji

X

FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021- 2026 są:

1. Środki własne gminy:

- a) będące w budżecie Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (głównie środki przeznaczone na zakup materiałów biurowych, szkolenia pracowników czy usługi np.: wykonanie ulotek i broszur informacyjnych);
- b) znajdujące się w Budżecie Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie (środki na szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, konferencje, zakup materiałów w ramach kampanii przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
- c) z zasobów finansowych instytucji (szkolenia pracowników).

2. Środki finansowe związane z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021 – 2026 określane będą corocznie w ramach uchwały budżetowej zatwierdzanej przez Radę Miejską w Koronowie

3. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021 – 2026 może również występować w ramach dotacji celowych, grantów, funduszy strukturalnych czy środków z innych źródeł.

XI

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2021- 2026 odbywał będzie się poprzez dokonywanie corocznych sprawozdań z wykonywanych zadań za rok poprzedzający sprawozdanie do 31 marca kolejnego roku przed Radą Miejską.

Monitoring programu będzie również opierał się o dane analizy ilościowej i jakościowej, które przekazywane będą w ramach sprawozdawczości za pomocą systemów informatycznych do nadrzędnych jednostek monitorujących, tj. powiat i województwo.

Ewaluacja programu odbywać będzie się co roku na podstawie ankiety (zamieszczonej w aneksie Programu) i interpretacji jej wyników. Monitoringu i ewaluacji programu dokonywał będzie Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie.

XII ANEKS

ANKIETA DOTYCZĄCA STANU WIEDZY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY KORONOWO NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ STANU TEGO ZJAWISKA W NASZEJ GMINIE

Ankieta, którą macie Państwo przed sobą jest anonimowa, Państwa wypowiedzi posłużą do analizy statystycznej. Bardzo proszę jej wypełnienie

W poszczególnych pytaniach proszę zaznaczyć 1 właściwą odpowiedź:

Wiek

Płeć

Wykształcenie

Miejsce zamieszkania: wieś miasto

1. Co według Pana/Pani znaczy słowo „Przemoc”?

- a. Bicie
- b. Wyśmiewanie
- c. Zaniedbywanie osób zależnych
- d. Poniżanie
- e. Zmuszanie do pożycia seksualnego wbrew woli drugiej osoby
- f. Nieudzielanie podstawowych środków do życia
- g. Poniżanie
- h. Wszystkie wyżej wymienione

2. Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar

- a. Tak
- b. Nie

3. Czy Pana/Pani zdaniem stosowanie kar cielesnych jest odpowiednią metodą wychowawczą?

- a. Tak
- b. Nie

4. Czy Pana/Pani zdaniem przemoc domowa stanowi sprawę wyłącznie rodziny czy w przypadku występowania przemocy domowej powinny interweniować odpowiednie służby?

- a. Tak, przemoc domowa to sprawa jej członków, służby nie powinny interweniować
- b. Nie, przemoc domowa to nie tylko sprawa jej członków, odpowiednie służby powinny interweniować w rodzinie

5. Czy Pana/Pani zdaniem: przemoc w rodzinie może dotyczyć tylko:

- a. Rodzin o niskim statusie materialnym
- b. Rodzin dysfunkcyjnych
- c. Rodzin o wysokim statusie materialnym
- d. Wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

6. Skąd według Pana/Pani bierze się agresja w stosunku do członków rodziny? (proszę zaznaczyć 1 właściwą odpowiedź):

- a. Słaba sytuacja materialna
- b. Brak pracy rodziców
- c. Odmiennie zdanie członków rodziny
- d. Brak posłuszeństwa dzieci

- e. Alkoholizm członków rodziny
- f. Nieumiejętność radzenia sobie z problemami
- g. Choroba psychiczna
- h. Normy społeczne i kulturowe
- i. Dziedziczenie wzorca przemocy

7. Gdyby był Pan/ była Pani ofiara przemocy domowej , do kogo zwróciłby/zwróciłaby się Pan/Pani się o pomoc

- a. Przedstawiciela Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- b. Przedstawiciela Komisariatu Policji
- c. Przedstawiciela Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- d. Przedstawiciela Służby Zdrowia
- e. Przedstawiciela Oświaty
- f. innej instytucji
- g. nie zgłosiłbym/zgłosiłabym się do żadnej instytucji

8. Czy Pana/Pani zdaniem ofiary przemocy w rodzinie na terenie Gminy Koronowo mogą uzyskać kompleksową pomoc?

- a. tak
- b. nie

Jeśli odpowiedź b, proszę wymienić jakiej formy pomocy brakuje

.....
.....
.....

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r, poz. 218 tj. ze zm.) w art 6 ust. 2 nakłada na gminy obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Gmina Koronowo realizowała „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w Gminie Koronowo na lata 2017 – 2020”, który z dniem 31 grudnia 2020 roku przestaje obowiązywać. W związku z powyższym wykonując ustawowy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.